

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: MAY – 2024
THIRD SEMESTER

Subject: Application of History in Tourism (HO22-305)

Date: 24/05/2024

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- Q. 1) Answer in details following questions. (Any One) (20)**
1. Describe with examples how History and Tourism can work hand in hand?
  2. Examine the strategic importance of any one fort from your state and describe its tourist potential.
- Q. 2) Answer of the following questions. (Any Three) (30)**
1. Define the concept of Tourism and explain the characteristics of tourism.
  2. Examine the contribution of Museums in promoting tourism with any specific example.
  3. Examine the importance of historical caves as tourist spots with special reference to Elephant Caves.
  4. Describe with example how religious beliefs can be complimentary to the tourism industry.
  5. Describe the concept of Medical Tourism with special reference to any two destinations.
  6. What is the place of tourism in Modern Life? Why?
- Q. 3) Write Short notes. (Any Two) (10)**
- a) Archaeological Sites
  - b) Ajanta-Ellora as World Heritage Sites
  - c) Ashta Vinayak
  - d) Taj Mahal

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (२०)**
१. इतिहास आणि पर्यटन या दोन्ही गोष्टी हातात हात घालून चालतात हे उदाहरणासह स्पष्ट करा. तुमच्या राज्यातील कोणत्याही एका किल्ल्याचे व्यूहरचनात्मक महत्त्व स्पष्ट करून त्याचे पर्यटन विषयक महत्त्व विशद करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)**
१. पर्यटन ही संकल्पना विशद करून पर्यटनाची वैशिष्ट्ये लिहा. कोणत्याही एका वस्तुसंग्रहालयाच्या उदाहरणासह वस्तुसंग्रहालये पर्यटनाच्या वाढीस कसा हातभार लावतात हे स्पष्ट करा.
  २. ऐतिहासिक लेण्यांचे पर्यटन विषयक महत्त्व एलिफंटा लेण्यांच्या (एलिफंटा केव्हज्) संदर्भासह सविस्तर स्पष्ट करा.
  ३. धार्मिक श्रद्धास्थान ही पर्यटनाच्या वाढीस कशी साहाय्यकारी ठरतात हे सोदाहरण स्पष्ट करा.
  ४. जगातील कोणत्याही दोन ठिकाणांच्या उदाहरणांसह वैद्यकीय पर्यटन ही संकल्पना स्पष्ट करा.
  ५. आधुनिक जीवनात पर्यटनाचे स्थान काय? का?
- प्र. ३) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- अ) पुरातत्त्वशास्त्रीय स्थळे
  - ब) अजंठा-वेरूळ जागतिक वारसा स्थळ
  - क) अष्टविनायक
  - ड) ताजमहल